

Магістрант Коваленко Ю. В.

Київський національний лінгвістичний університет, Україна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ДРУГОГО КУРСУ НА ОСНОВІ СТВОРЕННЯ ПРОЕКТІВ ЗА ТЕМОЮ «TRAVELLING»

Для ефективного впровадження проектної методики у навчальний процес з іноземної мови викладачу необхідно враховувати базисні передумови навчання студентів-філологів другого курсу англomовного монологічного мовлення (ММ) зокрема на основі методу проекту. Так, перш за все, викладач повинен розуміти, що **проект** – це велике творче завдання, що передбачає організовану, тривалу, значущу для студентів дослідницьку діяльність зі збору автентичної інформації з різних джерел [1]. Організуючи проектну роботу, викладач має орієнтуватись на досягнення цілей навчання англomовного ММ на підрівні С1. (згідно з ЄСР) [2], а саме: продукування студентами чітких, розгорнутих спонтанних та підготовлених монологічних висловлювань з належним рівнем швидкості в межах тематики ситуативного спілкування, передбаченої типовою програмою (2001) [3].

Проаналізувавши та узагальнивши різні типології проектів (S. Haines, F. L. Stoller, Н. Ф. Коряковцева, Е. С. Полат, Е. Г. Арванітопуло), ми визначились з типами проектів, які можна використовувати для навчання англomовного монологічного мовлення. Так, доречним буде використання інформаційно-дослідницьких, виробничих та проектів-оглядів, кінцевим продуктом яких є усна презентація та мультимедійна презентація на основі підготовлених письмових звітів/доповідей; оформлених стінгазети, колажу, фотоальбому, виставки; представлених відеоматеріалів; проведеного опитування. Слід також зауважити, що організація короткострокових та середньострокових проектів, робота над якими може **тритивати** протягом декількох практичних занять і в позааудиторний час студентів, є найбільш прийнятною, що обумовлено кількістю годин, відведених на аудиторну та самостійну роботу студентів. Доцільним буде використання міждисциплінарних проектів, які допоможуть поглибити знання студентів щодо історичних/соціокультурних особливостей англomовних країн.

Представимо характеристику одного з можливих проектів за темою «**Travelling**», яка передбачена програмою для студентів-філологів другого курсу.

Приблизний час виконання проекту: 20 годин (10 занять).

Характеристика проекту: складний, міжпредметний, інформаційно-дослідницький з елементами оглядового, середньої тривалості, внутрішній.

Учасники проекту розробляють анкети і проводять опитування серед студентів інших академічних груп/ викладачів/ інших осіб поза університетом для визначення різних точок зору на ту чи іншу проблему дослідження. Результати опитування оформлюються у вигляді різних діаграм або таблиць. За допомогою спеціально розробленого навчального сайту із хотлістом блогів, відеоматеріалів, форумів і статей студенти знаходять, аналізують та резюмують зібрану інформацію та звітують про виконану роботу.

Загальна мета проекту: дослідити можливі питання/ проблеми, з якими стикається людина, плануючи свою подорож.

Кінцевий продукт проекту. Формат: усна та мультимедійна презентації, в яких подаються результати опитування з наочним оформленням результатів (діаграми), результати дослідження ресурсів навчального сайту із хотлістом та допоміжні засоби наочності (фотокартки/ зображення/ відеоролики).

Зміст. Студенти розподіляються на мінігрупи та обирають одну з можливих проблем проекту: 1) цілі/ причини подорожування; 2) способи подорожування; 3) подорожування разом з групою чи поодиночі; 4) речі, які необхідно взяти у подорож; 5) місця, які варто побачити, подорожуючи. Проектна діяльність проводиться у мінігрупах у відповідності з обраною проблемою.

Необхідною умовою організації проектної роботи студентів є дотримання етапності проектування. Розробляючи комплекс вправ і завдань, ми орієнтувалися на 4 послідовні етапи проектної діяльності (підготовчий, виконавчий, презентаційний, підсумковий) та на інтегративну модель навчання [4], яка є ефективною за лінійну, оскільки здійснення мовної та мовленнєвої підготовки студентів перед кожною наступною фазою виконання проекту дозволяє створити кращі умови для формування у студентів навичок та умінь, необхідних їм для пошуку, аналізу та презентації зібраного матеріалу.

Отже, *покрокова організація навчання* англomовного ММ за інтегративною моделлю на основі виконання студентами проектів за темою «Travelling» здійснюється наступним чином.

Крок 1. Вибір теми проекту. Студенти обговорюють вислови відомих людей про подорожі, висловлюють власні думки. Таким чином, відбувається їх введення в тему майбутнього проекту. У ході роботи також формуються мінігрупи для подальшої проектної діяльності.

Крок 2. Визначення підтем і формату кінцевого продукту проекту. Визначення підтем проекту відбувається шляхом обговорення у мінігрупах питання: «Про що варто подумати, перш ніж їхати у подорож?». Метою цього завдання є зібрати якомога більше різноманітних ідей, які потім можна об'єднати в декілька груп. Після цього всі визначені підтеми фіксуються на дошці у вигляді ментальної мапи (спайдограми), і кожна мінігрупа обирає собі проблему для власного дослідження. Викладачем пропонується формат кінцевого продукту – усна та мультимедійна презентація, що обумовлено спрямованістю на навчання англomовного ММ.

Крок 3. Планування ходу проекту. Під час розробки структури проекту колективно обговорюються етапи проекту (їхня кількість і зміст). У мінігрупах вирішується, яка інформація є цікавою для дослідження та презентації, а також визначаються часові межі виконання проекту. Обговорюються способи отримання необхідної інформації (проведення опитування, використання навчального сайту із хотлістом).

Крок 4. Мовна та мовленнєва підготовка до кроку 5. Відбувається актуалізація тематичної лексики, яка може знадобитись студентам у процесі складання анкет, оформлення результатів, написання звітів. Крім того, студенти ознайомлюються з мовними засобами вираження думок, погодження/ непогодження з думками інших, розмірковують про переваги та недоліки подорожі наодинці. Далі студентам пропонуються на розгляд різноманітні типи анкет для проведення опитування та приклади оформлення результатів у вигляді різних діаграм.

Крок 5. Збирання інформації. Студенти у мінігрупах самостійно розробляють анкети та проводять опитування студентів інших академічних груп/ викладачів/ осіб поза університетом за обраною темою дослідження. Після цього результати обробляються та представляються у вигляді кругових або лінійних діаграм. Крім того, студенти працюють з Інтернет-джерелами, поданими на навчальному сайті з хотлістом (аналізують інформацію, зібрану з форумів та блогів, читають статті та продивляють відео).

Крок 6. Мовна/ мовленнєва підготовка до кроку 7. Студенти ознайомлюються з прикладом оформлення звіту за проведеним опитуванням, ключовими фразами та засобами міжфразового зв'язку. Також студенти обговорюють зібрані в мережі Інтернет матеріали, складають список найважливіших фактів.

Крок 7. Викладення та аналіз інформації. Відбуваються написання звіту (з опорою на подані план та ключові фрази) за результатами опитування та його презентація на занятті, а також звітування про проведenu роботу зі збору інформації в Інтернеті.

Крок 8. Мовна/ мовленнєва підготовка до кроку 9. Для навчання створювати усну та мультимедійну презентації студентам пропонуються різноманітні схеми із зазначенням послідовності складання презентацій, фразами, які можна використати для організації інформації у зв'язний текст, рекомендації та приклад оформлення презентації у Power Point.

Крок 9. Презентація проектів. Після компіляції та укладання усієї зібраної інформації студенти готують усну та мультимедійну презентації із застосуванням різних засобів наочності (фотокартки, відеоролики, схеми, таблиці, діаграми тощо).

Крок 10. Оцінювання та аналіз проектів. Оцінювання здійснюється з боку викладача та студентів. Для цього студенти заповнюють форми само- та взаємооцінювання, на основі чого проводиться обговорення результатів проектної роботи з метою визначення позитивних сторін презентованих проектів та їхніх недоліків.

Слід зазначити, що важливим є не лише підсумкове оцінювання якості презентацій студентів, але і поточний контроль під час їхньої проектної діяльності.

Це допомагає студентам усвідомити власні здобутки у процесі роботи над проектом, а викладачу – скоординувати роботу кожного студента. Для контролю й оцінювання участі студентів у проекті можна використовувати не лише результати спостереження за діяльністю студентів, але й систему регулярних звітів, як індивідуальних, так і групових. До інструментів поточного контролю відносять комунікативні завдання, тести, анкети, щоденники проектної роботи, індивідуальні співбесіди, бланки для само- та взаємоконтролю, звітні бланки тощо. Викладач, як керівник і координатор проекту, може також оцінити успішність своєї діяльності. Зразки документів для поточного і підсумкового контролю проектної роботи студентів-філологів див. у [3, с. 213-227].

Наведені рекомендації дозволяють викладачу ефективно організувати процес навчання студентів-філологів другого курсу англomовного ММ на основі створення проектів за темою «Travelling».

Література:

1. Арванітопуло Е. Г. Проектна методика навчання англійської мови на старшому ступені ліцею : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання: германські мови» / Е. Г. Арванітопуло. – К., 2006. – 295 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Програма з англійської мови для університетів/ інститутів (п'ятирічний курс навчання): Проект / [колект. авт.: С. Ю Ніколаєва, М. І. Соловей, Ю. В. Голвач та ін.]. – К., 2001. – 230 с.
4. Bülent A. Maximizing the Benefits of Project Work in Foreign Language Classrooms [Електронний ресурс] / A. Bülent, F. L. Stoller // English Teachers Forum – 2005. – Volume 43, № 2. – Режим доступу до журн. : <http://americanenglish.state.gov/resources/english-teaching-forum-2005-volume-43-number-4#child-637>.